

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
Науковий університет імені Етвеша Лоранда
(м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної
конференції 27-28 жовтня 2022 року

Україна, Мукачево
27-28 жовтня 2022 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Стахів Марія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, Львівський національний університет ім. Івана Франка (м. Львів).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27-28 жовтня 2022 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво: Вид-во МДУ, 2022. – 402 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія:

Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Горват М.В. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

<i>БАРЧІЙ М.С., ВОРОНОВА О.Ю.</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	55
<i>БЕСПАЛЬКО Л. А.</i> ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПІЇ НА УРОКАХ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «МИСТЕЦТВО»	58
<i>БЕЛЕЙ Х.М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.</i> ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	60
<i>БЛИЧКО В.А., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.</i> ОСВІТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ РЕСУРС ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ.....	63
<i>БОЙКО А. Т., БОЙКО А. І.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «КОРЕНІ МНОГОЧЛЕНІВ» НА ФАКУЛЬТАТИВНИХ КУРСАХ З МАТЕМАТИКИ У СУЧАСНІЙ ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ.....	65
<i>БОЙЧУК М. В., ВЕСЕЛЬСЬКА Т. В.</i> ЦИФРОВА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.....	68
<i>БОКША Н.І., СЕДОУХОВА Є.В.</i> ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	70
<i>БОЧКОР О.О., ГОРВАТ М.В.</i> РОЛЬ І МІСЦЕ ІГРОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	72
<i>БЛУДОВА Ю.О., ЗГОННИК К.С.</i> РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ НУШ.....	75
<i>БРЕЦКО А. В., МОЧАН Т. М.</i> РОЛЬ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ДИТИНИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ У СУЧАСНІЙ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ ВИХОВАННЯ	77
<i>БРИЖАК Н.Ю.</i> ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК БАЗОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	79
<i>БРИЖАК Н.Ю., КУНАК А.В.</i> ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ПОЧУТТІВ У ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	82
<i>БРИЖАК Н. Ю., КОМАР О. В., ПОНОМАРЕНКО Ю. С.</i> ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА У КОНТЕКСТІ НУШ	84
<i>БРИЖАК Н.Ю., РОСАДА Д.А.</i> ЗМІСТ ТЕРМІНОПОНЯТТЯ «ІНТЕРАКТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ».....	87
<i>БРИКОВА Є.В., АЛМАШІЙ Є.В.</i> ПРИЙОМИ МОТИВАЦІЇ НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	89
<i>ВЛК Н.В. ГАЛА М.М.</i> МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄВРОПИ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ.....	92
<i>ВОВЧОК В.М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.</i> ФОРМУВАННЯ СПОСТЕРЕЖЛИВОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС УРОКІВ-ЕКСКУРСІЙ В ПРИРОДУ.....	94

школяра через художньо-творче самовираження, самопізнання та самореалізацію.

Список використаних джерел

1. Вікіпедія. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/HV2ASEO>
2. Ковінько А. В. Арт-терапія як технологія розвитку творчого потенціалу молодших школярів. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. праць. Запоріжжя, 2016. Вип. 51 (104). С.368-374.

»

**БЕЛЕЙ Х.М.,
КУЗЬМА-КАЧУР М.І.**

Мукачівський державний університет, Україна

ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

Проблема розвитку пізнавальної активності молодших школярів актуалізується Державним стандартом початкової загальної освіти, Концепцією нової української школи та іншими законодавчими актами.

Пізнавальна активність молодшого школяра виявляється у навчальній діяльності. Навчальна діяльність є джерелом розвитку життєво-важливих якостей особистості школяра. Пізнавальна активність на уроках природничої освітньої галузі курсу «Я досліджую світ» – це якість діяльності в якій проявляється ставлення молодшого школяра до предмету та самого процесу діяльності. Тому на уроках доцільно використовувати такі методи та технології навчання, які сприятимуть успішному розвитку творчого і критичного мислення, розумових здібностей та самостійності молодших школярів. Вдало підібрана система методів і прийомів мобілізуватиме морально-волові зусилля у досягненні навчально-пізнавальних цілей.

До таких методів, які передбачають розвиток активного пізнавального процесу молодших школярів відносять:

- продуктивні (коли вивчений матеріал застосовується на практиці);

- евристичні або частково-пошукові (коли окремі елементи наукових знань молодші школярі знаходять завдяки розв'язанню пізнавальних завдань);
- проблемні (молодший школяр усвідомлює проблему і знаходить шляхи її розв'язання);
- інтерактивні (активна взаємодія всіх учнів, в ході якої кожен усвідомлює свою діяльність, відчує свою значимість) [1].

Починаючи з першого класу молодші школярі проводять дослідницьку діяльність, яка сприяє формуванню в них на доступному рівні цілісної природничо-наукової картини світу, системи знань, що відображає закони й закономірності природи і місце в ній людини. Проте, слід зазначити, що дослідницька діяльність для молодших школярів першого класу є ще складною для самостійного проведення. Тому слід організувати її під безпосереднім керівництвом вчителя. У наступних класах рівень самостійності при проведенні дослідницької діяльності зростає і вчитель виконує функцію фасилітатора.

Розвитку пізнавальної активності молодших школярів з курсу «Я досліджую світ» сприяє методично вірно організована та проведена проектна діяльність молодших школярів. С. Гончаренко дає таке визначення методу проєктів – «це організація навчання, коли набуваються знання і навички у процесі планування й виконання практичних завдань – проєктів» [2].

Проектна діяльність молодших школярів сприяє розвитку пізнавальних, творчих навичок, елементарних умінь самостійно конструювати свої знання та орієнтуватися в сучасному інформаційному просторі, критично мислити. Водночас, метод проєктів спрямовує на здобуття молодшими школярами знань у тісному взаємозв'язку з реальною життєвою практикою.

Засобом ефективного впливу на формування пізнавальної активності молодших школярів при вивченні курсу «Я досліджую світ» є технологія «Створення ситуації успіху». Технологія спрямовує на те, щоб викликати у молодших школярів почуття радощів, забезпечити успіх у навчанні. Учителеві необхідно організувати освітній процес таким чином, щоб кожен відчув силу успіху, що надихає. Адже саме невдачі у пізнавальній діяльності призводять до того, що учень втрачає інтерес до навчання і віру в свої сили, у свої можливості. Ситуація успіху посилює акцент на позитивних якостях діяльності молодшого школяра. При цьому важливо підтримувати їх такими висловлюваннями:

- В тебе неодмінно вийде досягти позитивного результату за проведеними спостереженнями.

- Саме ти можеш виконати таке дослідження.
- Я впевнена ти пам'ятаєш алгоритм проведення експерименту... та ін.

Прийоми створення «Ситуації успіху»: невтручання, холодний душ, навмисна помилка, анонсування, сходинки до успіху, обмін ролями та ін.

До засобів формування пізнавальної активності відносять технологію критичного мислення. Про те, що його розвиток у молодших школярів є одним із наскрізних завдань сучасного освітнього процесу відзначено у Концепції нової української школи. З педагогічної точки зору критичне мислення – це комплекс мисленневих операцій, що характеризуються здатністю людини:

- аналізувати, порівнювати, синтезувати, оцінювати інформацію з будь-яких джерел;
- бачити проблеми, ставити запитання;
- висувати гіпотези та оцінювати альтернативи;
- робити свідомий вибір, приймати рішення та обґрунтовувати його.

Таким чином, активізація навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів на уроках природничої освітньої галузі курсу «Я досліджую світ» залежить від ефективності використання як традиційних, так й інноваційних методів і технологій навчання.

Список використаних джерел

1. Горват М. В. Активізація навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів у процесі формування природознавчої компетентності / М. В. Горват, М. І. Кузьма-Качур // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія : Педагогіка та психологія. - 2019. - Вип. 2(1). - С. 134-137. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdupp_2019_2\(1\)_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdupp_2019_2(1)_3)
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>